

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/145/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316206148
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2316206148.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: SPP - distribúcia, a.s., so sídlom Bratislava, Mlynské nivy 44/b, IČO: 35 910 739, zastúpeného spoločnosťou: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom: Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti žalovanému: N. B., ml. nar. X.XX.XXXX, adresa P. XXX, zastúpenému advokátom: Mgr. Zsolt Ördögh, so sídlom Nové Zámky, Turecká 36, o zaplatenie 2.012,92 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 10C/149/2016-238 zo dňa 18.6.2018, t a k t o

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu z a m i e t a .

II. Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 2.012,92 Eur s 5,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 2.012,92 Eur od 9.12.2014 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a výrokom II. rozhodol, že žalobcovi sa priznáva náhrada trov konania v rozsahu 100 % trov konania, ktorú sumu určenú samostatným uznesením je povinný zaplatiť žalovaný žalobcovi do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len CSP), § 488, § 489, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej tiež OZ), § 2 písm. c), body 3, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 18, 19, 20 a 22, § 3 písm. c), body 4, 5, 9, 10, 11, 12 a 14, § 47, § 71 ods. 2, § 82 ods. 1 písm. d), ods. 2, 3, 4 zákona č.251/2012 Z. z. o energetike (ďalej tiež ZoE) a vecne tým, že: „V danom prípade mal súd za preukázané, že žaloba je podaná dôvodne. V prvom rade sa súd zaoberal aktívnou legitimáciou žalobcu na podaní žaloby. Mal za preukázané, že v rozhodnom období mal žalovaný uzavretú zmluvu s SPP, a. s., ktorému dodával plyn distribútor - žalobca. Žalobca teda nie je v priamom vzťahu so žalovaným, čo vylučuje spotrebiteľský charakter sporu. Z potvrdenia SPP, a. s., ale aj z rozhodovacej praxe súdu je zrejmé, že žalobca ako distribútor dodáva plyn dodávateľom, ktorí na základe zmluvy, dodávajú plyn konečnému odberateľovi. Dodávatelia platia za distribúciu odberateľovi, ak spotreba bola zistená na základe platného meradla. V prejednávanej veci meradlo nemalo platné overenie, nakoľko bola poškodená plomba, nemôže sa jednať o plyn patriaci konkrétnemu dodávateľovi, t. j. distribútorovi. Medzi stranami nebolo sporné odoberanie plynu žalovaným v rozhodnom období a teda dodaním plynu žalovanému vznikla škoda žalobcovi. V danom prípade žalobca má aktívnu legitimáciu na podaní žaloby. Súd mal preukázané, že na odbernom mieste v rozhodnom období dochádzalo k odberu plynu meradlom, na ktorom bolo zistené porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii,

ktorú skutočnosť mal súd za preukázanú montážnym listom meradla bez uvedenia čísla, kde je ako dôvod výmeny plynomera uvedená nezhoda overovacích značiek. Vzhľadom na námietku žalovaného, že montážny list je podpísaný za dodávateľa neoprávnenou osobou súd uvádza, že žalovaný na základe tohto tvrdenia neuviedol žiaden dôvod preukazujúci predmetné tvrdenie. Za odberateľa montážny list podpísala manželka žalovaného, ktorá nepotrebuje splnomocnenie od svojho manžela na podpis montážneho listu, napriek tomu, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, ktorá skutočnosť vyplýva z predloženého Listu vlastníctva č. XXX, pretože je manželkou žalobcu, ktorá nebude vystupovať proti záujmom svojho manžela. Na základe vypracovaného znaleckého posudku č. 693/PI-2014 a výsluchu znalca na pojednávaní mal súd za preukázané, že povrch plomby bol poškodený - odstránením jedného zaisťovacieho prvku plomby, ktorá bola v kryte číselníka mechanicky poškodená. Plombu podľa znalca bolo možné demontovať pri použití malej sily. Na plombe sa nachádzalo označenie „ 05 M43 „. Znalec nezistil výrazné poškodenie krytu, ani meradla a ozubených koliesok číselníka. Na pojednávaní znalec vysvetlil, že skúmal plastovú plombu číselníka, pod ktorou sa nachádza zaisťovacia skrutka zabraňujúca nepozorovanej demontáži krytu číselníka. Po demontáži skrutky je možné kryt vybrať z číselníka, čím dôjde k odstaveniu meradla, čo zabraňuje odmeraniu plynu, ktorý prejde cez plynomer. Každá plomba musí mať dve zaisťovacie plomby, avšak v danom prípade jedna zaisťovacia poistka bola odstránená. Je potrebné uviesť, že nie je podstatný aký zásah do meradla bol vykonaný, pretože zákon predpokladá akékoľvek porušenie zabezpečenia meradla, kedy ide o neoprávnený odber zemného plynu podľa § 82 ods. 1 pís. d/ zákona a za odber meraný meradlom, na ktorom došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii má objektívny charakter zodpovednosti. To znamená, že súd neskúma zavinenie žalovaného a žalovaný zodpovedá už len za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie meradla proti neoprávnenej manipulácii, pričom súd zdôrazňuje, že meradlo sa nachádzalo v areáli rodinného domu žalovaného. Súd mal za preukázané porušenie právnej povinnosti, a to preukázaním poškodenia zabezpečovacieho prvku / plomby / na meradle žalovaného, ktoré sa nenachádzalo na verejne prístupnom mieste. Na základe tejto skutočnosti vznikla žalobcovi škody, ktorá bola vypočítaná v zmysle vyhlášky MH SR č. 449/2012 Z. z. vo výške 2 012,92,-Eur. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že v rozhodnom období žalovaný žalobcovi platil zálohové platby, ktoré dodávateľ žalovaného vrátil žalovanému ako preplatok. Súd mal za preukázanú aj príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody spočívajúcej v tom, že keby nedošlo k poškodeniu zabezpečovacieho prvku žalobcovi by nebola vznikla škoda. Vzhľadom na takto vykonané dokazovanie a právne posúdenie veci súd zaviazal žalovaného na zaplatenie 2 012,92,-Eur spolu s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 9. decembra 2014 do zaplatenia, od ktorej doby sa žalovaný dostal do omeškania so zaplatením faktúry v lehote jej splatnosti. Súd v časti náhrady trov konania rozhodol tak, že úspešnej strane žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % podľa § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku súdny úradník samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.“.

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný prostredníctvom svojho právneho zastúpenia v celom rozsahu odvolanie z dôvodov vyplývajúcich z § 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP a dožadoval sa zmeny tohto rozsudku a zamietnutia žaloby, prípadne aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. V úvode odvolania žalovaný poukázal, že opravná faktúra bola vystavená až v priebehu prvoinštančného konania a nebolo preukázané tvrdenie žalobcu, že preplatok, resp. zálohy, ktoré mimochodom vždy riadne a včas platil, boli žalovanému vrátené. Tieto zálohy mu doteraz vrátené neboli. Žalobca tiež nepreukázal, že mu dodávateľ neuhradil za plyn ním odoberaný, ani nepreukázal, že by cenu plynu uhradenú dodávateľom žalobcovi žalobca vrátil dodávateľovi plynu. Z uvedeného nepochybne plynie, že buď sa majetok žalobcu nezmenšil, alebo sa titulom nevrátených zálohových platieb buď žalobca obohatil na jeho úkor, prípadne sa obohatil dodávateľ plynu na úkor žalobcu. Má preto za to, že nárok žalobcu, aj keby bol neskôr opodstatnený, v čase podania žaloby neexistoval a žaloba bola podaná z tohto dôvodu predčasne. Žalobca nepreukázal samotný vznik škody. Žalobca nepreukázal, že by došlo vôbec k úbytku jeho majetku a najmä nie v dôsledku odberu plynu na jeho mieste odberu. Žalobca nepreukázal škodu ani v rozsahu vynaložených nákladov na skúmanie neoprávneného odberu, ktoré sú v žalovanej faktúre zahrnuté, nepredložil totiž žiaden dôkaz o tom, že úhradu týchto nákladov vykonal a teda aj v tomto smere by sa tá nemala odškodňovať. Viackrát poukazoval na to, že v konaní nebolo preukázané kumulatívne splnenie podmienok jeho zodpovednosti za škodu na strane žalovaného. Nebol totiž preukázaný vznik žiadnej škody u žalobcu - teda úbytok majetku, v tomto prípade plynu. Pokiaľ nie je možné údať o nameranom množstve odoberaného plynu

považovať za vierohodné z dôvodu, že namerané hodnoty boli merané meradlom, na ktorom zanikla platnosť jeho overenia a za východiskový sa považuje prezumovaný stav 0 m³, ktorý sa následne považuje za preukázaný v súdnom konaní, potom je otázne, prečo a na základe akej právnej domnienky považuje súd za preukázanú skutočnosť, že v mieste odberu plynu za inkriminované obdobie vôbec dochádzalo k odberu plynu. Odber plynu v objeme 0,- Eur tvrdí od počiatku aj samotný žalobca. Buď teda bol odoberaný plyn za sledované obdobie a tak musí byť presvedčivo ustálené, v akom objeme, alebo nebol odoberaný plyn, tak ako to vyplýva aj z opravnej faktúry. Nie je zrejme ani to, na základe čoho, akého zákonného ustanovenia je možné merania meradlom bez platného overenia považovať za nepoužiteľné resp. odkedy, od akého okamihu sa má za to, že meranie plynu takýmto meradlom je irelevantné.

5. Odvolateľ argumentoval i tým, že súd mal ustáliť, že na základe vykonaných dôkazov k odberu plynu vôbec nedochádzalo. Na druhej strane je z dôkazov uvedených v spise evidentné, že zálohy platil. Čo sa týka posúdenia vzniku škody, súd samotný vznik škody a splnenie predpokladov na vznik zodpovednosti za škodu nesprávne právne posúdil. Súd bez ďalšieho prevzal tvrdenie žalobcu, že odoberal plyn od dodávateľa zadarmo. Sám mal riadne uzavretú zmluvu o dodávke plynu s dodávateľom, preto by akýkoľvek odber plynu nemohol byť posúdený ani ako bezdôvodné obohatenie ani za odber zadarmo.

6. K odôvodneniu napadnutého rozhodnutia v časti, kde má súd za to, že na mieste bola vyhotovená fotodokumentácia, z ktorej je zrejme, že došlo k manipulácii plomby odvolateľ uvádza, že sám znalec pri svojom výsluchu potvrdil, že kontrolóri vizuálne pri kontrole nemohli zistiť (ani nezistili) poškodenie plomby, len poukázali na to, že na plynomeri spozorovali len nezhodu overovacích značiek. Súd sa tu opiera o dôkaz, ktorý z vykonaného dokazovania neplynie, čo ho viedlo k ďalšiemu nesprávnemu právnomu posúdeniu.

7. V súvislosti so znaleckým posudkom žalovaný uviedol, že samotný znalecký posudok sa považuje za súkromný znalecký posudok, ktorý bol predložený stranou - žalobcom. Nakoľko však tento znalecký posudok neobsahuje doložku v zmysle § 209 ods. 2 CSP, je možné ho vyhodnotiť jedine ako listinný dôkaz a vyjadrenia znalca za jeho svedeckú výpoveď. Porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii tak bolo tvrdené len týmto svedkom, pričom ani z listinných dôkazov ani z výpovedí svedka - kontrolóra nevyplýva porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. Z fotodokumentácie znalca - ako svedka - nespochybniteľne nevyplýva, že ním opisované poškodenia zaisťovacieho prvku plomby sa nachádzali práve na skúmanom meradle. Znalcom tiež nebolo vylúčené, že k poškodeniu/manipulácii mohlo dôjsť v čase od demontáže meradla do jeho doručenia znalcovi. Znalcom bolo na pojednávaní 13.11.2017 ilustrované ním zistené poškodenie na inom meradle (s nepoškodenými zabezpečovacími prvkami), než ktorý znalec v skutočnosti skúmal, pričom pre účely prípadného porovnania ním nebolo predložené práve skúmané meradlo, preto jeho výpoveď ako znalca je v tomto smere zanedbateľná. Súčasne znalec uvádza, že ani meradlo, ktorý si priniesol ako ilustračnú pomôcku, nie je najlepšia, pretože nevidno, či na tomto meradle chýbajú zabezpečovacie prvky a až po demontáži sa dá zistiť, či sú odtrhnuté alebo nie. Znalec tiež uviedol, že len predpokladá, že plomba bola do plynomeru vložená so všetkými zaisťovacími prvkami, teda nevylúčil, že by bola plomba od samého počiatku poškodená. Znalca predkladateľ - kontrolór nepožiadala o posúdenie prípadnej nezhody overovacích značiek - hoci práve z toho dôvodu meradlo kontrolóri odmontovali a zaslali na expertízu. Na žiadosti o posudok overovacej/zabezpečovacej značky zo dňa 15.9.2014 absentuje podpis a dátum osoby, ktorá meradlo znalcovi odovzdávala. Na tejto žiadosti nie je vyznačené, či došlo k prevzatíu meradla v uzavretom obale, v poškodenom obale alebo bez obalu. Táto skutočnosť nevyhnutne vyvoláva pochybnosti o tom, či bolo náležite zabránené prípadnému poškodeniu alebo cudziemu zásahu do meradla počas jeho doručovania znalcovi.

8. V závere odvolateľ zdôraznil, že ak neexistuje spoľahlivé zistenie odborníka o tvrdenom poškodení, potom niet dôvodu považovať skutkový záver o poškodení zabezpečenia na meradle za preukázaný. Z rozhodnutia sa nedozvedáme, ako súd posúdil jedo argumentáciu, prečo jeho tvrdenia nepovažoval za preukázané, atd., nie je známe, prečo súd nepovažoval za relevantné jeho tvrdenie, že žalobca nepreukázal vznik škody, resp. k tvrdeniu, že nie každý neoprávnený odber má za následok vznik škody a iba pre nemožnosť vyčíslenia škody je smerodajná príslušná vykonávacía vyhláška vydaná na zákl. zákona o energetike. V tejto súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 668/15. Za obdobie 10 mesiacov mu bolo vyúčtovaných až 5200 m³, pričom za predchádzajúce štyri roky

bola priemerná spotreba 2343 m³. Má za to, že súd predmetný postup ignoroval, hoci mal prihliadnúť na predchádzajúce odobraté objemy.

9. Žalobca odvolací návrh nepodal. K doručenému odvolaniu žalovaného podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že sa plne stotožňuje s napadnutým rozsudkom. V úvode poukázal na oneskorené podanie odvolania žalovaným. Faktúru nevystavil žalobca ale dodávateľ plynu žalovaného, ktorým je v tomto prípade Slovenský plynárenský priemysel a nie on. Pokiaľ je skutočne tak, že dodávateľ zemného plynu žalovaného preplatok nevrátil na účet žalovaného, musí si žalovaný tento nárok uplatniť priamo u dodávateľa. Slovenský plynárenský priemysel mu neplatí za plyn a teda ani nemá prečo nejaké platby vracať naspäť dodávateľovi plynu žalovaného. Má za to, že tvrdenie žalovaného je absurdné a svedčí o neznalosti žalovaného o fungovaní trhu s plynom, keďže dodávateľ zemného plynu žalovaného nenakupuje plyn od neho (a plyn od neho nenakupuje ani žiadny iný koncový dodávateľ), a to z dôvodu, že nie je dodávateľom plynu, keďže na uvedenú činnosť ani nemá povolenie od Úradu pre reguláciu sieťových odvetví. Sám je len prevádzkovateľom distribučnej siete. Dodávateľ plynu mu nemá dôvod vracať prijaté úhrady od žalovaného, a to z dôvodu, že rovnako ako on, tak aj koncový dodávateľia nakupujú plyn od rôznych subjektov. Je teda absurdné, aby dodávateľ plynu mu vracal akékoľvek prijaté platby, keďže nie je dodávateľom plynu, a nikdy ani žiadne platby od dodávateľa plynu žalovaného neprijal. Rovnako ako koncový dodávateľia plynu nakupuje plyn na trhu od rôznych subjektov. Činnosť vykonávanú spoločnosťou SPP - distribúcia, a.s. možno zjednodušene označiť za „dopravu plynu“ z miesta, kde tento vstupuje do siete (tzv. vstupné body) až do miesta, kde zo siete vystupuje (tzv. výstupné body). Za výstupný bod sa pre účely tohto vyjadrenia považuje bod oddeľujúci distribučnú sieť od odberného plynového zariadenia odberateľa, t.j. hlavný uzáver plynu.

10. Žalobca tiež zdôraznil, že pri porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácií alebo pri neoprávnenom zásahu do meradla, zaniká platnosť jeho úradného overenia a údaj o spotrebe zemného plynu zaznamenaný takýmto meradlom nemôže byť použitý v obchodnom styku. Keďže údaje takéhoto určeného meradla (plynomer) nie je možné použiť, a to z dôvodu, že nie je možné objektívne zistiť koľko metrov kubických zemného plynu bolo odberateľom skutočne odobratých, tak dodávateľ zemného plynu vyfakturuje odberateľovi dodanie 0 m³ zemného plynu. Dodávateľ zemného plynu vyfakturuje odberateľovi spotrebu 0m³ plynu práve preto, lebo plyn, ktorý tento odberateľ odobral zo siete nepatrí dodávateľovi plynu, ale žalobcovi ako distribútorovi plynu. Rovnako postupovala aj spoločnosť Slovenský plynárenský priemysel, a.s. ako dodávateľ plynu žalovaného. Keďže žalovaný neoprávnene odoberal plyn (§ 82 ods. 1 písm. c a/alebo d) Zákona o energetike), nemohol tento žalovaným spotrebovaný plyn patriť jeho dodávateľovi zemného plynu. Plyn, ktorý žalovaný neoprávnene odoberal mu patrí ako prevádzkovateľovi distribučnej siete, ktorý dodáva do siete za účelom zabezpečenia riadneho fungovania tejto siete. Odobraním tohto plynu tak došlo k zmenšeniu jeho majetkovej sféry ako prevádzkovateľa distribučnej siete. Keďže však nemožno vyčíslit skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, tak v súlade s ustanovením § 82 ods. 3 Zákona o energetike sa použije spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým je Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. Žiadne platby nikdy od koncového dodávateľa plynu žalovaného neprijal, keďže Slovenský plynárenský priemysel ako dodávateľ plynu žalovaného nakupuje plyn od iných subjektov, ktoré majú oprávnenie na predaj plynu. Slovenský plynárenský priemysel ako dodávateľ plynu žalovaného vystavil žalovanému faktúru na 0,- Eur práve preto, lebo žalovaný odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácií, a to z dôvodu, že plyn ktorý bol žalovaným odoberaný a meraný takýmto meradlom, sa nepovažuje za plyn dodaný dodávateľom, ale za plyn jemu patriaci. Má za to, že porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácií (plomby) bolo potvrdené aj znaleckým posudkom znalca Ing. Petra Leška. V prípade neoprávneného odberu zemného plynu je odberateľ v zmysle ustanovení zákona o energetike povinný uhradiť prevádzkovateľovi distribučnej siete (teda jemu) škodu spôsobenú neoprávneným odberom. Konaním žalovaného mu vznikla škoda vo výške 2.012,92 Eur, ktorá bola vyčíslená v súlade s vyhláškou Ministerstva Hospodárstva Slovenskej Republiky č. 449/2012 Z. z. ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, ktorú následne vyfakturoval žalovanému vo faktúre č. 9000190283 zo dňa 24.11.2014, splatná dňa 8.12.2014, znejúca na sumu vo výške 2.012,92 Eur. Keďže na určenom meradle zanikla platnosť overenia, je v zmysle ustanovení zákona o energetike považovaný odber zemného plynu takýmto meradlom za neoprávnený. Vzhľadom na skutočnosť, že nie je možné na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov vyčíslit skutočne vzniknutú škodu a vzhľadom na to, že sa jedná o neoprávnený

odber určeným meradlom nachádzajúcim sa na neverejne prístupnom mieste, postupoval pri výpočte škody v súlade s ustanovením § 82 ods. 4 Zákona o energetike. Čo sa týka tvrdenia žalovaného, že dôkazné bremeno o nemožnosti objektívne vyčíslieť škodu zaťažuje žalobcu, tak uvedené tvrdenie považuje za absurdné a v rozpore s negatívnou dôkaznou teóriou. Nositeľom dôkazného bremena je vždy tá strana, ktorá tvrdí pozitívne skutočnosti. Pokiaľ teda žalovaný tvrdí, že škodu bolo možné vyčíslieť na základe spoľahlivých a objektívnych kritérií, je dôkazné bremeno na žalovanom, žalovaný je teda povinný preukázať svoje tvrdenia a navrhnúť resp. predložiť výpočet škody. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 668/15 zo dňa 11.8.2015.

V súvislosti s nálezom Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 668/15 zo dňa 11.8.2015, na ktorý poukázal žalovaný, uvádza, že tento nie je možné bez ďalšieho aplikovať, a to vzhľadom na rozdielnosť náhradného výpočtu škody pre prípady neoprávneného odberu elektrickej energie a neoprávneného odberu zemného plynu. Žalovaný argumentuje zahraničným rozhodnutím, ktoré sa týka českého trhu s elektrickou energiou, v konaní ktoré sa týka trhu so zemným plynom na trhu v Slovenskej republike, a teda závery ústavného súdu Českej republiky je možné využiť len v časti.

11. Ku argumentácii žalovaného týkajúcej sa výšky škody žalobca uviedol, že pojem „mnohonásobne vyššia“ znamená, že vypočítaná škoda musí byť vyššia viac ako dvojnásobne. Uvedené vyplýva už z jazykového výkladu pojmu „mnohonásobný“. Je zrejme, že dvojnásobná škoda sa nerovná t.j. neznamená to isté ako mnohonásobná škoda. Dané slovo „mnohonásobná“ prinajmenšom predpokladá počet vyšší ako dvojnásobok a to trojnásobok a viacnásobok. Keďže však škoda vyčíslená žalobcom nespĺňa kritéria „mnohonásobnosti“ nie je dôvod považovať škodu vyčíslenu žalobcom za neoprávnený zásah do majetkovej sféry žalovaného. Skutočnosť, že mal žalovaný so svojim dodávateľom uzavretú zmluvu o dodávke zemného plynu je od okamihu zistenia neoprávneného odberu irelevantná. Na odbornom mieste žalovaného v období od 19.11.2013 do 23.9.2014 dochádzalo k odberu zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii (plomba). Platby, ktoré tak v danom období žalovaný uhrádzal svojmu dodávateľovi boli platbami, na ktoré nemal dodávateľ plynu žalovaného nárok, a preto aj Slovenský plynárenský priemysel, a.s. vystavil žalovanému opravnú faktúru, a vrátil mu vzniknutý preplatok. Žalovaný nebol označený ako poškodzoateľ zabezpečovacieho zariadenia plomby. Zodpovednosť za škodu spôsobenú takýmto konaním, resp. takýmto stavom je založená na objektívnom princípe a odberateľ nesie zodpovednosť za to, že takýmto meradlom odoberal plyn. Znalec v znaleckom posudku potvrdil, že optickým skúmaním povrchu plomby zistil poškodenie. Preukázanim, že došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, každý takýto odber sa v zmysle ust. § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o energetike“) považuje bez ďalšieho za neoprávnený odber, a nie je potrebné preukazovať či odberateľ sám porušil zabezpečovacie zariadenie, stačí len samotná skutočnosť, že bolo poškodené zabezpečovacie zariadenie. V takomto prípade zákon predpokladá objektívnu zodpovednosť. Žalovaný mal na riadnej vyúčtovanej faktúre za predmetné obdobie od svojho dodávateľa zemného plynu spotrebu plynu vo výške 0 m3. V tomto prípade žalovaný uhrádzal zálohové platby, dodávateľ zemného plynu žalovaného vrátil vzniknutý preplatok za predmetné obdobie neoprávneného odberu žalovanému. Nulová spotreba na faktúre, resp. na vyúčtovaní žalovaného je vedená kvôli skutočnosti, že porušením plomby platnosť overenia meradla zanikla, a teda údaj uvedený na číselníku nebolo možné akceptovať a množstvo spotrebovaného plynu bolo určené prostredníctvom zákona resp. vyhlášky. Ku spochybnovaniu znalca žalovaným uvádza, že žalovaný nikdy pred tým v konaní nenamietal, že posudok neobsahuje doložku v zmysle § 209 ods. 2 CSP. Pokiaľ teda žalovaný v konaní už skôr uvedené nenamietal, odvolací súd by sa vôbec nemal s touto námietkou žalovaného zaoberať, a to navyše aj s poukazom na skutočnosť, že predchádzajúca právna úprava v čase vyhotovenia znaleckého posudku nevyžadovala takúto doložku. Pokiaľ by žalovaný túto skutočnosť namietol už skôr, žalobca by zabezpečil aby znalec takúto doložku k znaleckému posudku doložil. K námietke, že znalec vykonáva pre neho dlhodobu znalecké posudky tvrdí, že spochybnovanie znalca je absolútne nevhodné, keďže implicitne naznačuje, že sa znalec dopustil trestného činu. V čase kedy bol znalecký posudok vyhotovovaný boli v danom odbore a odvetví zapísaní v zozname znalcov len dvaja znalci, pričom v súčasnosti sú traja. Znalec Ing. Peter Leška pôsobí aj v kriminalistickom a expertíznom ústave PZ, a znalecké posudky vypracované týmto znalcom slúžia aj v trestných konaniach. Nález kontrolórov, ktorí mali pri vizuálnej kontrole zistiť nezhodu medzi overovacou značkou čísla plomby a overovacou značkou uvedenou na plynometri, bol len impulzom k tomu, že žalobca pristúpil k odmontovaniu meracieho zariadenia za účelom zistenia, či bolo zabezpečovacie zariadenie skutočne poškodené. Žiadny subjekt naďalej negarantuje, že meradlo zaznamenáva hodnoty správne,

ani negarantuje, či tieto hodnoty neboli manipulované. V dôsledku uvedeného hodnoty vykázané takto poškodeným meradlom nemôžu byť použité v obchodnom styku.

12. V závere žalobca poukázal na Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/169/2015 zo dňa 17.5.2016, a Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/135/2016 zo dňa 27.4.2016.

13. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcu k jeho odvolaniu vyjadril v tom smere, že odvolanie bolo podané včas, pričom v úvode vyjadrenia veľmi podrobne poukazuje na včasnosť podaného odvolania.

14. Čo sa týka vecnej stránky vyjadrenia žalobcu k odvolaniu, žalovaný poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/87/2017. Má za to, že ak doložka podľa § 209 ods.2 CSP nebola pripojená k znaleckému posudku počas konania a táto absentuje, takýto nedostatok znaleckého posudku už nie je možné konvalidovať aj vzhľadom na zásadu sudcovskej koncentrácie konania. Žalobca mal možnosť požiadať znalca o pripojenie tejto doložky k znaleckému posudku a je jeho chybou, ak tak nespravil. Preto na tento znalecký posudok nebolo možné hľadiť ako na súkromný znalecký posudok. Súd teda závery takéhoto znaleckého posudku, ktoré majú dôkaznú vypovedaciu hodnotu, nemal vyhodnotiť ako preukázané a nemal na základe uvedeného posudku založiť svoj právny záver. Súd mal za týchto okolností jednoznačne ustanoviť iného znalca, hoci pre neopakovateľnosť znaleckých úkonov by uvedené bolo i tak zbytočné. Množstvo otázok, ktoré mali byť skúmané a zodpovedná znalcom, ostali nezodpovedané, tvrdenia znalca uvádzané v znaleckom posudku ako aj tie, ktoré odzneli na pojednávaní sú nepreskúmateľné, nakoľko jednak došlo k ilustrácii poškodení na plombe na úplne inej plombe resp. plynomeri, hoci tieto mali k dispozícii buď znalec alebo žalobca, znalecké skúmanie nebolo patrične zdokumentované ani obrazovými snímkami, ani zvukovými záznamami ani audio - vizuálnymi záznamami. Súd sa mal prikloniť k možnosti vypracovania kontrolného znaleckého posudku. Súd teda založil svoje právne závery jednak na záveroch znaleckého posudku (ktorý mal byť v konaní posudzovaný ako listinný dôkaz a nie ako znalecký posudok a teda dôkaz s oveľa nižšou právnou silou z hľadiska posúdenia odborných otázok) a vyjadreniach znalca (ktoré malo by posúdení teda skôr ako svedecký výpoveď svedka), pričom nebol predložený zo strany znalca ani žalobcu žiadne overiteľné a preskúmateľné vysvetlenie resp. dôkaz o tom, že poškodenie plomby nemohlo byť spôsobené pri demontáži znalcom, pri doručovaní plynomeru znalcovi a iné, a tieto skutočnosti pritom nevyvrátil ani znalec ako odborne spôsobilá osoba, ktorá má viacročné skúsenosti v tejto oblasti.

15. Žalovaný tiež poukázal na svedka - kontrolóra, ktorý uvádzal, že mal za preukázané, že došlo k manipulácii s meradlom, čo nezodpovedá skutočnosti a výsledkom dokazovania v konaní, hoci jeho výpoveď súd považoval za relevantnú a na ňu tiež prihliadol pri kreovaní svojho právneho názoru na základe preukázaného skutkového stavu. Má za to, že nebolo preukázané, že by bol odoberal plyn bez právneho titulu, neoprávnene, nebolo preukázané, že by mu bol vyúčtovaný preplatok na preddavku za plyn od dodávateľa plynu a to že by mu bolo vyúčtovanie doručené, ďalej nebolo preukázané, že by mu zaplatený preddavok na základe vyúčtovania o preplatku bol vrátený, nebolo preukázané, že došlo vôbec k porušeniu plomby na plynomery, kedy k nemu došlo, ani k porušeniu meradla, ani to, že k poškodeniu nemohlo dôjsť počas znaleckého skúmania, nebolo preukázané akým spôsobom demontoval znalec plombu, nebola preukázaná to, čo znamená, že plombu bolo možné demontovať pri použití pomerne malej sily, čo znamená pomerne malá sila, aké poškodenie na plombe znalec spôsobil, atď., nebolo preukázané, že by vznikla škoda žalobcovi, nebola preukázaná ani kauzálny nexus medzi spôsobenou škodou a protiprávnym konaním. Poukazuje tiež na rozhodnutie ÚS SR zo dňa 1.7.2008 sp. zn. III. ÚS 341/07-38, podľa ktorého: "Súd nie je viazaný absolútne doslovným znením zákonného ustanovenia. Môže, ba dokonca sa musí od neho odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov." Platí to i pre prípad objektívnej zodpovednosti, ktorú žalobca i v obdobných prípadoch prizvukuje, pričom však samotná objektívna zodpovednosť obsiahnutá v zákone jednoznačne na ochranu záujmov žalobcu nesmie byť sama osebe jediným kritériom na určenie zodpovednosti za prípadne spôsobenú škodu, ktorým by mal byť teda vždy a za každých, hoci i nedostatočne preukázaných okolností iba a výlučne odberateľ plynu, ktorý mimochodom odoberal v predchádzajúcich obdobiach porovnateľné množstvo plynu (tu práve žalobca zavádzal, ak tvrdil, že ku kontrole došlo pre podozrivý pokles objemu odobratého plynu), nikdy nemeškal s platením preddavkov, nedal ani iným svojím konaním či nekonaním príčinu na to, aby vôbec vzniklo akékoľvek podozrenie z neoprávneného odberu plynu z jeho strany.

16. V závere odvolateľ poukázal na hodnotiace úvahy vo vzťahu k neúplnosti, nesprávnosti, nepoužiteľnosti a nepreskúmateľnosti znaleckého posudku intabulované v odôvodnení rozsudku iného rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 20S/66/2016-75 zo dňa 15.11.2017.

17. Ďalšie písomné podania strán v odvolacom konaní podané neboli.

18. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného je možné priznať úspech, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s použitím § 388 CSP zmeniť tak, že žalobe nevyhovie.

19. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobe žalobcu o zaplatenie sumy 2.012,92 Eur s príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu žalovaným v rozhodnom období na jeho odbernom mieste vyhovel, pretože mal za preukázané, že na odbernom mieste žalovaného došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii a teda k neoprávnenému odberu zemného plynu a tým k vzniku škody v rozsahu priznanej pohľadávky.

20. Žalobca sa podanou žalobou domáha voči žalovanému zaplatenia náhrady škody, ktorú mu mal žalovaný spôsobiť neoprávneným odberom zemného plynu, keď v rozhodnom období na danom odbernom mieste odoberal zemný plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, čím podľa žalobcu došlo k naplneniu skutkovej podstaty neoprávneného odberu zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) Zákona o energetike. Porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, v tomto prípade konkrétne plastovej plomby číselníka plynomeru, žalobca preukazoval predloženým znaleckým posudkom číslo 693/PL-2014 zo dňa 16.11.2014 znalca z odboru kriminalistika, odvetvie mechanoskopia, Ing. Petra Lešku, na základe ktorého posudku mal prvoinštančný súd preukázané protiprávne konania žalovaného.

21. Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

22. Podľa § 82 ods. 1 písm. d) zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tiež „ZoE“), neoprávneným odberom plynu je odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete.

23. Podľa § 82 ods. 2 ZoE, odberateľ, ktorý neoprávnenne odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnenne odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

24. Podľa § 82 ods. 3 ZoE, ak nemožno vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. l).

25. Podľa § 82 ods. 4 ZoE, ak ide o prvý neoprávnený odber plynu odberateľa plynu v domácnosti meraný meradlom umiestneným na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa odseku 1 písm. d), výška škody spôsobenej neoprávneným odberom

plynu sa určí ako cena neoprávnene odobratého množstva plynu určeného pomocou typového diagramu dodávky. Pre výpočet škody spôsobenej druhým a ďalším takým neoprávneným odberom plynu na tom istom odbernom mieste sa použije postup podľa odseku 3.

26. Podľa § 470 ods. 1 a 2 veta prvá zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (1). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (2).

27. Podľa čl. 15 ods. 1 a 2 CSP, dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon (1). Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu (2).

28. Podľa § 207 ods. 1 CSP, ak rozhodnutie závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky, a pre zložitosť posudzovaných otázok nepostačuje postup podľa § 206, súd na návrh nariadi znalecké dokazovanie a ustanoví znalca. Ak súd ustanovil viacerých znalcov, môžu vypracovať spoločný posudok.

29. Podľa § 209 ods. 1 a 2 CSP, súkromný znalecký posudok je znalecký posudok predložený stranou bez toho, aby znalecké dokazovanie nariadil súd (1). Ak je spolu so žalobou predložený súkromný znalecký posudok, ktorý má všetky zákonom predpísané náležitosti a obsahuje doložku o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku, postupuje sa pri vykonávaní tohto dôkazu akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca (2).

30. Citované ustanovenia § 82 ods. 1 písm. d) ZoE a § 82 ods. 2 ZoE, upravujú osobitný prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu a sú špeciálnym ustanovením vo vzťahu k ustanoveniu § 420 Občianskeho zákonníka, upravujúcim všeobecnú zodpovednosť fyzických a právnických osôb za škodu. Predpokladmi zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d), v spojení s ustanovením § 82 ods. 2 ZoE, sú 1. porušenie právnej povinnosti, 2. existencia škody a 3. príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou. V tomto prípade ide o osobitný druh objektívnej zodpovednosti odberateľa, keď rozhodujúce v zmysle tohto ustanovenia je to, že odberateľ odoberá zemný plyn meradlom, na ktorom je porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, ktorým protiprávnym konaním odberateľa skutočne vznikla škoda buď dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete, prevádzkovateľovi distribučnej siete, alebo prevádzkovateľovi zásobníka. V danom prípade nároku na náhradu škody preto nie je potrebné zisťovať zavinenie, nakoľko ide o objektívnu zodpovednosť odberateľa plynu, avšak musia byť preukázané všetky ostatné zložky zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu, t. j. 1. protiprávny úkon spočívajúci v odoberaní plynu meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii, 2. vznik skutočnej škody na strane jednej z oprávnených osôb (dodávateľ plynu, prevádzkovateľ prepravnej siete a prevádzkovateľ distribučnej siete, alebo prevádzkovateľ zásobníka) a 3. existencia príčinnej súvislosti medzi neoprávneným odberom a vznikom tejto škody.

31. Odvolací súd sa stotožňuje s tou odvolacou argumentáciou žalovaného, že v predmetnej právnej veci žalobca nepreukázal základný predpoklad objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu, a to skutočnosť, že žalovaný odoberal v rozhodnom období zemný plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, nakoľko znalecký posudok č. 693/PL-2014 zo dňa 16.11.2014, znalca Ing. Petra Lešku, ako dôkazný prostriedok na preukázanie neoprávneného odberu zemného plynu žalovaným neobstojí.

32. Znalecký posudok bol ako listinný dôkaz v konaní pred súdom prvej inštancie procesným stranám doručený, mali možnosť sa s ním oboznámiť, vyjadriť sa k nemu, čo v konečnom dôsledku obe procesné strany aj využili. Odvolací súd preto nepovažoval za hospodárne zopakovať vykonanie tohto listinného dôkazu i v rámci odvolacieho konania, vychádzajúc z princípu racionality a efektivity.

33. Predovšetkým tento žalobcom predložený znalecký posudok podľa odvolacieho súdu nespĺňa náležitosti súkromného znaleckého posudku podľa § 209 CSP, z ktorého dôvodu je nevyhnutné postupovať pri jeho vykonávaní, ako by išlo o vykonanie dôkazu listinou. Predmetný znalecký posudok si žalobca nechal vyhotoviť na svoju objednávku pred začatím konania vo veci samej. Je pravda, že

znalec znalecký posudok vypracoval za účinnosti procesnej normy - zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ktorá procesná norma inštitút súkromného znaleckého posudku nepoznala, avšak aj pred účinnosťou Civilného sporového poriadku, postupoval súd pri vykonávaní znaleckých posudkov, ktoré si nechala vypracovať strana sporu, akoby išlo o dôkaz listinou. Účelom novej právnej úpravy (§ 209 ods. 1 a 2 CSP) je, aby bolo možné aj v sporovom konaní hodnotiť znalecký posudok predložený stranou bez toho, aby znalecké dokazovanie nariadil súd, ako znalecký posudok podľa § 208 CSP. Procesný postup pri vykonávaní takéhoto súkromného znaleckého posudku je potom rovnaký ako pri znaleckom posudku súdom ustanoveného znalca, takéhoto znalca možno potom v konaní vypočuť, či konfrontovať ho s iným znalcom. Teda aj v prípade znaleckých posudkov predložených stranou za predchádzajúcej právnej úpravy, ako aj v prípade súkromných znaleckých posudkov predložených za CSP, ktoré neobsahujú doložku podľa § 209 ods. 2 CSP, je možné takýto znalecký posudok posudzovať ako dôkaz listinou a takto ho posudzoval i odvolací súd.

34. V tejto súvislosti je potrebné tiež uviesť, že v zmysle čl. 15 ods. 2 CSP, nemá žiaden dôkaz predpísanú dôkaznú silu, t. j. každý dôkaz (tak listina alebo znalecký posudok) má rovnocenné postavenie a potencional presvedčivosti. Zákonnú silu (tzv. váhu) prepisuje jednotlivým dôkazom sudca, a to podľa pravidiel rozumnej a presvedčivej aplikácie princípů voľného hodnotenia dôkazov.

35. Znalecký posudok všeobecne (t. j. aj súkromný znalecký posudok) musí spĺňať náležitosti § 17 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tiež ZoZ), musí teda obsahovať aj znaleckú doložku (ods. 5 cit. ust.), ktorá je neoddeliteľnou súčasťou znaleckého posudku a obsahuje identifikačné údaje znalca, označenie odboru a odvetvia, v ktorom je znalec oprávnený podávať znalecké posudky a poradové číslo úkonu znaleckej činnosti, pod ktorým je znalecký posudok zapísaný v denníku. Naproti tomu ust. § 209 ods. 2 CSP ustanovuje osobitnú náležitosť súkromného znaleckého posudku, ktorou je doložka o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku. Možno teda povedať, že náležitosti znaleckého posudku sú upravené jednak v ust. § 17 ZoZ, ako aj v § 209 ods. 2 CSP, pokiaľ ide o súkromný znalecký posudok. Podľa odvolacieho súdu pritom žalobcovi nič nebránilo, aby v priebehu konania predložil k znaleckému posudku č. 693/PL-2014 zo dňa 16.11.2014 dodatočne doložku podľa § 209 ods. 2 CSP, a to či už ako prílohu (§ 17 ods. 6 ZoZ), alebo dodatok k znaleckému posudku.

36. Skutočnosť, že žalobcom predložený znalecký posudok v tomto prípade nemá charakter súkromného znaleckého posudku podľa § 209 ods. 2 CSP, spôsobuje, že sa tento dôkaz posudzuje ako dôkaz listinou, pričom ako bolo uvedené vyššie, v zmysle čl. 15 ods. 2 CSP neznamena to, že by takáto listina mala menšiu dôkaznú silu ako znalecký posudok, ktorého vypracovanie nariadil súd, prípadne súkromný znalecký posudok podľa § 209 ods. 2 CSP. Rozdiel v danom prípade spočíva v tom, že v prípade znaleckých posudkov (aj súkromného podľa § 209 ods. 2 CSP) súd nemôže hodnotiť odborné závery týchto posudkov z hľadiska ich správnosti, ale hodnotí len presvedčivosť posudku pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k posudzovaným skutočnostiam, zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi, naopak v prípade súkromných znaleckých posudkov neopätrených doložkou podľa § 209 ods. 2 CSP, podlieha hodnoteniu súdu nielen presvedčivosť a logickosť takéhoto znaleckého posudku, ale súd môže skúmať aj správnosť jeho odborných záverov.

37. Predovšetkým sa pravidlá hodnotenia dôkazov spravujú teóriou voľného hodnotenia dôkazov, teda aj znalecký posudok súd hodnotí voľne, v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi a z hľadiska jeho vnútornej logiky. Súd hodnotí znalecký posudok komplexne, vrátane prípravy znaleckého skúmania, zadavažovania podkladov pre znalca, priebehu znaleckého skúmania, vierohodnosti teoretických východísk, ktorými znalec odôvodňuje svoje závery, spoľahlivosť použitých metód a spôsob vyvodzovania záverov znalca. Súd nemôže nekriticky preberať závery znaleckého posudku, nevšimáť si vecnú správnosť znaleckého posudku a slepo dôverovať záverom znalca, pretože by to bolo popretím zásady voľného hodnotenia dôkazov, poprelo by to možnosť súdu hodnotiť tento dôkaz podľa jeho vnútorného presvedčenia a privilegovalo znalecký posudok, prenášalo zodpovednosť za skutkovú správnosť súdneho rozhodnutia na znalca, čo je z ústavného hľadiska neakceptovateľné.

38. Znalec je osoba, ktorá prostredníctvom svojich odborných znalostí posudzuje určité skutočnosti, pričom v znaleckom posudku uvádza subjektívny výsledok takéhoto posúdenia. Znalec sa však vo svojom znaleckom posudku nesmie obmedziť iba na podanie svojho odborného záveru, ale aby súd mohol znalecký posudok zodpovedne posúdiť, musí byť z posudku znalca zrejmé, z akých zistení

znalec vychádzal, akým postupom k svojim zisteniam dospel a na základe akých úvah dospel znalec k svojmu záveru. Súd teda pri hodnotení znaleckého posudku skúma jednak osobu znalca (či je zapísaný v zozname znalcov a to v príslušnom odbore) a ďalej skúma posudok z hľadiska materiálneho a formálneho. Z formálneho hľadiska súd skúma, či posudok spĺňa požiadavky podľa § 17 ZoZ. Z materiálneho hľadiska súd skúma obsah znaleckého posudku a obsah záveru znaleckého posudku. Pokiaľ ide o obsah znaleckého posudku, rozhodujúce je, či posudok obsahuje logickú analýzu skutočností, z ktorých znalec vychádzal, ktoré zistil z vlastného vyšetrovania a rozboru relevantných skutočností, či analyzoval všetky skutočnosti, ktoré mali byť hodnotené, alebo vybral len tie, ktoré podporujú jeho závery, tiež či nález obsahuje špecifikáciu metódy, ktorú znalec pri spracovaní posudku použil. Pokiaľ ide o obsah záveru znaleckého posudku, súd hodnotí, či záver je logickým a prirodzeným vyústením rozboru skúmaného materiálu, prípadne javov a skutočností, ku ktorým znalec prihlíadal.

39. V danom prípade zadávateľ posudku - žalobca, požiadala ňou vybraného znalca o spracovanie znaleckej úlohy vymedzenej žalobcom ako - potvrdenie neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike. Tu treba uviesť, že zadávateľ posudku - strana sporu, už samotné zadanie úlohy pre znalca nenaformulovala neutrálne, ale naformulovala úlohu pre znalca sugestívne podľa toho, aký bol ňou želaný výsledok znaleckého skúmania. Uvedené vyplýva zo žiadosti o posudok zo dňa 25.9.2014, ako aj z titulnej strany samotného znaleckého posudku. V posudku potom znalec stručne uviedol svoj záver, že „Optickým skúmaním povrchu plomby zistil poškodenie - odstránenie jedného zo zaisťovacích prvkov plomby.“ V rámci opisu svojho postupu, ktorým dospel k uvedenému záveru znalec uviedol len toľko, že mu bol zadávateľom posudku v nepoškodenom obale predložený konkrétny plynomer, z ktorého znalec demontoval plastovú plombu číselníka, pričom znalec zistil, že plombu bolo možné demontovať pri použití pomerne malej sily a znalec plombu pri demontáži poškodil. Na základe uvedeného potom odvolací súd uzatvára, že takýto opis postupu znalca je nedostatočný, aby bolo možné urobiť záver o preskúmateľnosti jeho znaleckého posudku a prihlíadať na jeho záver ako na nepochybný. Z takto vykonaného znaleckého dokazovania a znaleckého posudku totiž nie je možné jednoznačne nad všetky pochybnosti ustáliť, kedy konkrétne došlo k poškodeniu plomby daného meradla, t. j. k odstráneniu jej zaisťovacieho prvku, či k tomuto poškodeniu došlo v priebehu odberu plynu žalovaným, alebo v procese výmeny meradla, či pri jeho presune od žalovaného k znalcovi, alebo pri výkone samotnej znaleckej činnosti. Znalec v rámci opisu svojho postupu pri výkone svojej znaleckej činnosti uviedol v posudku len toľko, že pri demontáži plomby, bolo plombu možné demontovať pomerne malou silou. Následne optickým skúmaním plomby zistil, že plomba má odstránený jeden zaisťovací prvok. Znalec však v znaleckom posudku exaktne neopísal, o čo oprel svoje odborné závery o tom, že ak plomba ide „ľahšie“ von, znamená to automaticky, že už bola poškodená (resp. jej zaisťovací prvok) a to pred jej vybratím spôsobom použitým znalcom. Pretože v tomto prípade, t. j. plomby umiestnenej na telese číselníka, pri vyberaní takejto plomby môže s veľkou pravdepodobnosťou dôjsť k poškodeniu jej zaisťovacích prvkov, ktoré plombu držia vo vnútri číselníka, bolo povinnosťou znalca pri výkone svojej odbornej činnosti priebeh svojho znaleckého skúmania náležite zdokumentovať, zachytiť a podrobne popísať. Opis postupu znalca v znaleckom posudku je nedostatočný, znalecký posudok znalca je pokiaľ ide o priebeh demontáže plomby nepreskúmateľný a preto jeho záver o tom, že zaisťovací prvok plomby bol poškodený pred demontážou plomby znalcom, nie je nepochybný. Znalec neuviedol akú konkrétnu silu použil pri demontáži plomby, neporovnal ju s konkrétnou silou, ktorú je potrebné vynaložiť pri demontáži nepoškodenej plomby. Znalec v posudku neopísal akým spôsobom zaviedol skrutku do plomby, či aj v tomto prípade bolo potrebné použiť silu a či pri tejto manipulácii došlo/ nedošlo k poškodeniu plomby. Pritom všetky tieto okolnosti mohol zaznamenať na obrazovo - zvukový záznam, čím by bol jeho postup dodatočne preskúmateľný. Znalec v podstate v tomto prípade v posudku neuviedol žiadne použité odborné metódy a postupy pre vyvodenie svojich záverov, uviedol iba svoje subjektívne pocitové („pomerne malá sila“) a zrakové vnemy („optickým skúmaním zistil poškodenie povrchu plomby - chýbanie zaisťovacích prvkov“), ktoré však neporovnal so žiadnymi konštantami, v podstate vychádzal iba zo svojej opakovanej skúsenosti, ktorej správnosť však žiadnym spôsobom neosvedčil. Pritom množstvo sily potrebnej na vytiahnutie plomby je nepochybne subjektívna kategória, ktorá môže byť ovplyvnená viacerými faktormi, ako je kvalita materiálu konkrétnej plomby, prípadne jej výrobná vada; rovnako i zvukový efekt záleží od pevnosti danej plomby a v prípade, ak je plomba nekvalitná, alebo trpí výrobnou vadou, zvukový efekt pri jej vytiahnutí môže byť výrazne tichší, alebo môže úplne absentovať. Vzhľadom na uvedené žalobca na základe predloženého znaleckého posudku jednoznačne nepreukázal, v ktorom časovom okamihu došlo k tvrdenému poškodeniu plomby, vzhľadom na to, že je reálne možné, že k poškodeniu plomby došlo v dôsledku výrobnej, prípadne montážnej vady

pri osádzaní plomby do plynomeru, prípadne k poškodeniu plomby mohlo dôjsť aj v posudku bližšie nepopísanou manipuláciou znalca.

40. Pretože všetky vyššie uvedené relevantné skutočnosti znalec vo svojom posudku neozrejmil, nevenoval sa im, svoj záver oprel iba o svoje subjektívne tvrdenie, nie je možné takéto znalecký posudok považovať za hodnoverný a jeho závery za jednoznačné. Opis priebehu znaleckého skúmania v danom prípade neumožňuje preskúmať jeho obsah a overiť odôvodnenosť znaleckých postupov a záverov. V takomto prípade nie je možné nepochybné vylúčiť, že k poškodeniu zaisťovacieho prvku plomby nedošlo až v priebehu samotného znaleckého skúmania. Ak totiž záver znaleckého posudku znie, že došlo k poškodeniu zaisťovacieho prvku plomby, vyžaduje sa, aby spôsob, akým znalec k takémuto záveru prišiel, bol preskúmateľný priamo zo znaleckého posudku, teda aby znalec riadne zdokumentoval porušenie zabezpečovacích zariadení - plomb, najmä ak zadávateľom posudku bola jedna zo strán sporu, pričom druhá strana nemala možnosť zúčastniť sa pri znaleckom skúmaní, a tiež v prípade, ak vybratie plomby znalcom z daného plynomeru je neopakovateľným úkonom, teda nie je viac možné postup znalca preskúmať iným znalcom. Pre nepreskúmateľnosť postupu znalca z vyššie uvedených dôvodov, nie je možné znalecký posudok považovať za hodnoverný pre jednoznačné prijatie záveru, že zaisťovací prvok plomby číselníka predloženého plynomeru bol poškodený neoprávnenou manipuláciou tretej osoby a nie znalcom pri jeho znaleckom skúmaní.

41. Podľa odvolacieho súdu tak v konaní nebolo žalobcom jednoznačne preukázané, že došlo k porušeniu zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii a k neoprávnenému odberu zemného plynu. V predmetnej veci teda nebol preukázaný už prvý základný predpoklad zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) ZoE, a to tvrdený protiprávny úkon. Uvedenú skutočnosť žalobca nepreukázal, ani predloženým výňatkom zo zoznamu zaisteného v trestnom konaní, pretože v konaní nijakým spôsobom nepreukázal, že práve tento zoznam predstavuje zoznam osôb, u ktorých malo dochádzať k neoprávnenému odberu zemného plynu, predovšetkým nepreukázal kto a za akým účelom tento zoznam robil a akým spôsobom bol tento dôkaz vyhodnotený v trestnom konaní, v ktorom mal byť zaistený, teda aké skutočnosti sa týmto dôkazom majú vôbec preukazovať. Len samotná skutočnosť, že zoznam bol zaistený spolu s falšovateľským náčiním, nepreukazuje sama o sebe, že sa jedná o zoznam plynomerov, na ktorým bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Tento zoznam teda nemôže preukazovať ani opakovanosť tvrdeného neoprávneného odberu zemného plynu, pričom sa ním súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku ani nezaoberal.

42. Žalobca preto neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že na odbernom mieste žalovaného v období od 19.11.2013 do 23.9.2014 dochádzalo k odberu zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, t. j. nepreukázal existenciu protiprávneho úkonu - neoprávneného odberu zemného plynu, preto ani nemohol byť preukázaný vznik škody na strane žalobcu, keďže škoda na jeho strane vzniká iba v prípade neoprávneného odberu, pričom v relevantnom období mal žalovaný uzavretú zmluvu o dodávke zemného plynu s konkrétnym dodávateľom, ďalej nemôže byť splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi neoprávneným odberom zemného plynu a škodou, vzhľadom k tomu nie je potrebné skúmať výšku škody, či výšku nákladov spojených s jej zisťovaním, ktorých sa žalobca domáhal.

43. Vychádzajúc z uvádzaného sa potom nie je možné stotožniť s tým záverom súdu prvej inštancie, že: „Na základe vypracovaného znaleckého posudku č. 693/PI-2014 a výsluchu znalca na pojednávaní mal súd za preukázané, že povrch plomby bol poškodený - odstránením jedného zaisťovacieho prvku plomby, ktorá bola v kryte číselníka mechanicky poškodená. Plombu podľa znalca bolo možné demontovať pri použití malej sily. Na plombe sa nachádzalo označenie „ 05 M43 „. Znalec nezistil výrazné poškodenie krytu, ani meradla a ozubených koliesok číselníka. Na pojednávaní znalec vysvetlil, že skúmal plastovú plombu číselníka, pod ktorou sa nachádza zaisťovacia skrutka zabraňujúca nepozorovanej demontáži krytu číselníka. Po demontáži skrutky je možné kryt vybrať z číselníka, čím dôjde k odstaveniu meradla, čo zabraňuje odmeraniu plynu, ktorý prejde cez plynomer. Každá plomba musí mať dve zaisťovacie plomby, avšak v danom prípade jedna zaisťovacia poistka bola odstránená.“ , a tým potom ani s jeho ďalším konštatovaním: „...že nie je podstatný aký zásah do meradla bol vykonaný, pretože zákon predpokladá akékoľvek porušenie zabezpečenie meradla, kedy ide o neoprávnený odber zemného plynu...“, a z toho potom vyvodzujúceho záveru o preukázaní protiprávneho konania

žalovaného, ako jedného zo základných zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu žalobcu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu.

44. Ďalšie odvolacie argumenty žalovaného sa potom už stali nadbytočnými, ktoré odvolací súd pre rozhodnutie vo veci samej považoval už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu žalovaného zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, no už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

45. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, ktorá vyplýva tiež aj z iných tunajším súdom druhovo totožných prejednaných vecí totožným senátom (pozri rozhodnutia sp. zn. 25 Co/18/2018 a sp. zn. 9Co/87/2017), odvolací súd v súlade s § 388 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobný nárok ako nepreukázaný zamietol.

46. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie, ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

47. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

48. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

49. Aplikujúc vyššie citované zákonné ustanovenia, o nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol tak, že v celom rozsahu úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie aj na odvolacom súde v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

50. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).